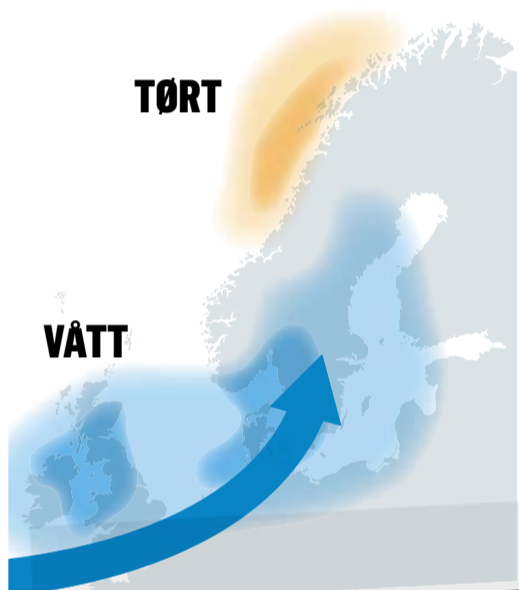

Nå endres sommer-været

SOMMERVÆRET: På Heraldssetra i Nordfjord har det vært

SLIK HAR DET VÆRT

En brå temperaturendring i et havområde sør for Grønland kan snu om på sommerværet i Norge og gi tørrere sommere i sør og møkkavær i nord i årene framover.

▣ VÆR

Tekst: TORUN STØBAKK
Torun.Stobakk@dagbladet.no

De siste ni årene har sommeren i Sør-Norge, hvor flest nordmenn bor, vært preget av mye regn. Nå kan det se ut til å snu - sånn at sommerværet blir varmere og

tørrere i Sør-Norge og på Vestlandet og dårligere i Nord-Norge og i Midt-Norge. Forklaringen er kaldere havtemperatur i havområdet nord for Grønland.

- Litt forenklet kan vi si at vi har to forskjellige slags lavtrykkbaner i Norge om sommeren. Hvis lavtrykkene følger den sørlige banen er det sørøstlandet som får det dårlige været, mens den

nordlige banen gir dårligere vær i Nord-Norge og Midt-Norge. De siste ni årene har syv av sommerene vært preget av den sørlige lavtrykkbanen. Det vi ser er at det sammenfaller med en periode med veldig varmt hav i Nord-Atlanteren, men nå ser det ut til at det kanskje kan snu, sier væreksperter og meteorolog Tarjei Breiteig, som til daglig jobber i Agder Energi.

Mistanke

Noe av forklaringen kan være at vannet i et havområde sør for Grønland er blitt drastisk kaldere. Det påvirker igjen lavtrykkbanene inn mot Skandinavia. Værphenomenet kalles Atlantic Multidecadal Oscillation (AMO) og gir -

om ikke noen fasit på sommerværet, så i alle fall en pekepinn om hvordan det kan bli i årene framover.

I fjor falt temperaturen ganske brått i området, og meteorologen mistenker at det kan være et tegn på at syklusen er i ferd med å skifte allerede. Mistanken hans ble først omtalt av Fædrelandsvennen. Tradisjonelt har «fasene» vart i perioder på tjue til tretti år, ifølge Breiteig.

- Man hadde egentlig forventet at det skulle «henge igjen» litt lengre enn dette. Det kan være bare støy og tilfældigheter, men det kan også være sånn at vi nå skal over i den «kalde fasen» igjen, sier Breiteig.

Han understreker at forholdene i Nord-Atlanteren ikke kan si noe om én enkelt sommer, eller variasjoner innad i sommerseongen. Den kan imidlertid si noe om fordelingen mellom våte og tørre somre over tid.

- Sannsynligvis vil vi se at de tørre somrene kommer litt hyppigere i Sør-Norge det kommende tiåret enn hva som har vært tilfellet det foregående tiåret, sier Breiteig.

Vanskelig å se forklaringen

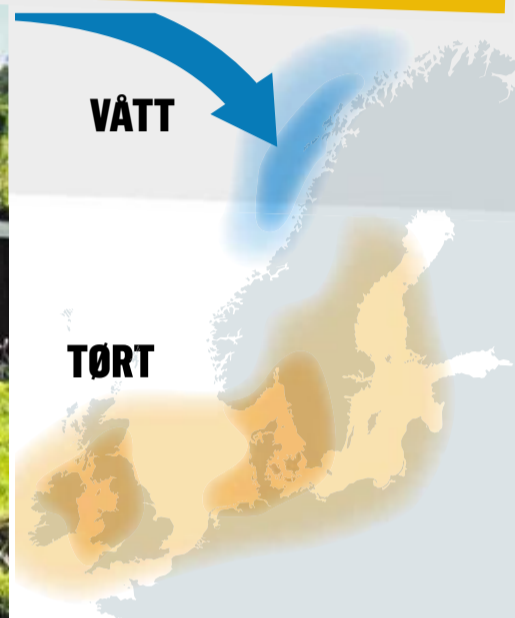
Direktør Tore Furevik ved Bjerknessenteret i Bergen bekrefter at man har sett et besynderlig fall i havtemperaturen sør for Grønland - og mener det har skjedd gradvis over de siste tre årene. Det

SLIK KAN DET BLI

mye godvær - som her i 2004. Det er slik vi ønsker sommeren.

FOTO: NINA RUUD

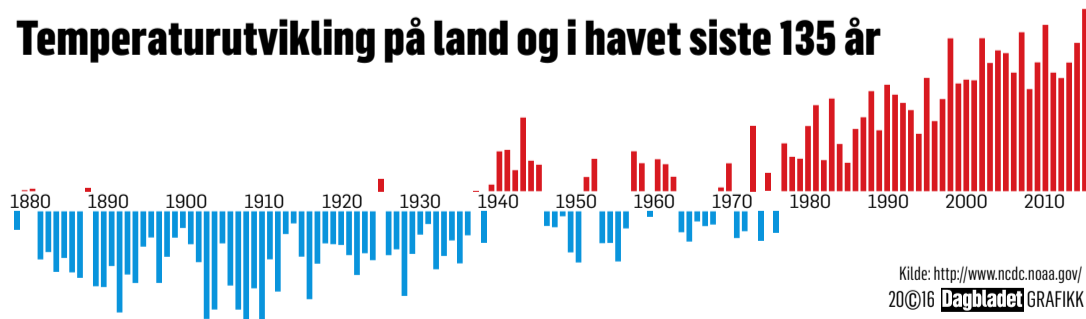

SNUR OM: Oslo og Østlandet har hatt mye vått vær. I årene framover kan det bli tørrere i sør og våtere i nord. FOTO: BJØRN LANGSEM

er vanskelig å si hva det skyldes. – Vi har hatt en periode med mer nordavind i området som har kjølt ned havet, og så er det i tillegg spekulasjoner rundt om dette er et tegn på at Golfstrømmen er svekket. Kanskje er det en kombinasjon av begge, men det er en nokså besynderlig utvikling, for i resten av verden blir jo havene veldig mye varmere, sier han. Klimaforsker Rasmus Benestad ved Meteorologisk institutt har også merket seg fallet i havtemperatur, som han mener har skjedd spesielt i fjor. Dog er han usikker på hvor presist det er å bruke AMO til å si noe om sommerværet. Det er for eksempel ansett som «for usikkert» til at man base-

rer sesongvarsel på det i dag, og effekten av svingningene i AMO må sees over lang tid. – Når vi ser på somrene som kommer er AMO på en måte de lange dønningene, mens man fortsatt vil ha disse dag-til-dag-variasjonene, som vil kunne kalles bølger. Temperaturavvikene har nok en effekt på lavtrykkssystemene, men det er ingen systematiske respons. Det er litt som å kile en person - du får en respons, men det er vanskelig å forutsi akkurat hva denne responsen blir. **Vises på nedbørsgdgn** Trenden gjenspeiles likevel på klimastatistikk fra Meteorologisk Institutt, særlig hvis man tar utgangspunkt i Oslo.

Temperaturutvikling på land og i havet siste 135 år

Kilde: <http://www.ncdc.noaa.gov/> 20©16 Dagbladet GRAFIKK

I årene 1996-2005 falt det 229,3 mm nedbør i sommermånedene i gjennomsnitt hvert år. Fra 2006-2015 falt det omlag 1000 mm mer, med en gjennomsnittlig sommernedbør på 328,9 mm nedbør. I Tromsø er utviklingen

mindre tydelig, men her har det i snitt falt mindre sommernedbør de siste ni årene enn i årene forut. – Det er veldig komplisert, men det vi ser er at AMO oftere sammenfaller med antall nedbørsgdgn på en sommer enn den totale

mengden nedbør som faller. Noen ganger, for eksempel i august, kan du få 100 mm. nedbør på bare tre dager, eller du kan få 100 mm. spredt utover mange dager. Det Breiteig sier er nok en del av forklaringen, men så finnes det også flere andre årsaker, sier Benestad.